

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2388

Vragen van het lid **Paternotte** (D66) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het aangekondigde onderzoek naar de naleving van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord door Israël* (ingezonden 21 mei 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 10 juni 2025).

Vraag 1

Klopt het dat u geen concrete deadline heeft gesteld voor de afronding van het aangekondigde Europese Unie (EU)-onderzoek naar mogelijke Israëlische oorlogsmisdaden?¹

Antwoord 1

De brede steun van EU-lidstaten voor het Nederlandse initiatief om de naleving door Israël van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord te evalueren en de toezegging van de Hoge Vertegenwoordiger om deze evaluatie uit te voeren, is tekenend voor de grote zorgen over de desastreuze situatie in met name de Gazastrook en de zorgelijke ontwikkelingen op de Westelijke Jordaanoever. De uitvoering van deze evaluatie ligt bij de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie. Het kabinet is van mening dat deze evaluatie, gezien de situatie in de bezette Palestijnse Gebieden en de bredere regio, met urgentie moet worden behandeld en zal hierop blijven aandringen, onder meer in de aanloop naar de Raad Buitenlandse Zaken op 23 juni 2025.

Vraag 2

Zo nee, welke deadline is er dan wel gesteld? En welke politieke of diplomatieke consequenties verbindt u aan het overschrijden daarvan?

Antwoord 2

Het is aan de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie om de evaluatie uit te voeren. Het kabinet benadrukt in gesprekken met de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie dat de evaluatie er zo snel

¹ NOS, 20 mei 2025, «Europese Commissie stelt onderzoek in naar Israël na oproep Veldkamp» (<https://nos.nl/artikel/2568074-europese-commissie-stelt-onderzoek-in-naar-israel-na-oproep-veldkamp>)

mogelijk moet komen en dat de uitkomst hiervan moet worden besproken. Zie ook het antwoord op vraag 1.

Vraag 3

Zo ja, bent u het eens dat het uitblijven van een deadline de indruk wekt dat er voorlopig opnieuw vooral wordt volstaan met woorden in plaats van met daadwerkelijke actie richting de regering-Netanyahu?

Antwoord 3

Gezien de catastrofale situatie in de Gazastrook is het van belang dat er in de Raad Buitenlandse Zaken brede steun is uitgesproken voor het verzoek om een evaluatie van de naleving door Israël van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord. Het vormt een sterk politiek en diplomatiek signaal, dat internationaal is opgevangen. De brede steun laat zien dat veel lidstaten, net als Nederland, zich grote zorgen maken over de ontwikkelingen en over de naleving door Israël van de afspraken over de eerbiediging van de mensenrechten en de democratische beginselen. Voor Nederland waren de humanitaire blokkade en de intensivering van het offensief in de Gazastrook, de situatie op de Westelijke Jordaanoever, alsook uitspraken van het Israëlische kabinet over de permanente (her)bezetting van (delen van) de Gazastrook, Syrië en Libanon, aanleiding om tot deze stap over te gaan. Met de aankondiging en de uitvoering van de evaluatie voert de EU de druk op richting Israël om van koers te veranderen. Nederland dringt erop aan dat de evaluatie wordt besproken tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 23 juni.

Vraag 4

Nu u zelf heeft aangegeven dat het opzeggen van het Associatieverdrag met Israël überhaupt niet uw doel is: wat zijn dan de concrete consequenties die volgens u aan de uitkomst van het onderzoek verbonden kunnen worden als blijkt dat artikel 2 van het verdrag wordt geschonden?²

Antwoord 4

Het is nu aan de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie om de evaluatie uit te voeren. Indien de HV en de Commissie op basis van de evaluatie concluderen dat Israël artikel 2 niet naleeft, zullen zij vervolgstappen of passende maatregelen voorleggen aan de lidstaten. De situatie is desastreus en de Europese druk op Israël om van koers te veranderen dient significant te worden opgevoerd; de uitvoering en de bespreking van de evaluatie dragen daar aan bij.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u de geloofwaardigheid van Nederland als wij enerzijds stellen dat Israël artikel 2 van de Associatieovereenkomst schendt, maar anderzijds genoeg nemen met een onderzoek zonder tijds kader en zonder zicht op concrete vervolgstappen? Wat is uw constatering dat artikel 2 is geschonden dan überhaupt waard?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 1, 3 en 4.

Vraag 6

Begrijpt u dat voor de duizenden Palestijnse kinderen die lijden aan acute ondervoeding, een langdurig onderzoek zonder urgentie ontoereikend is?

Antwoord 6

De humanitaire situatie in de Gazastrook is catastrofaal en het lijden van de Palestijnse burgerbevolking is onacceptabel. Het is van levensbelang dat de bevolking van de Gazastrook snel de hulp krijgt die zo hard nodig is. Hoewel nu mondjesmaat voedsel naar binnen wordt gelaten is het volstrekt onvoldoende om aan de noden te voldoen. Het kabinet spant zich naar vermogen en met partners in om de situatie ter plaatse te verbeteren. Het kabinet heeft

² NOS, 20 mei 2025, «EU-steun voor voorstel van Minister Veldkamp voor Israël-onderzoek onzeker» (<https://nos.nl/collectie/13959/artikel/2568003-eu-steun-voor-voorstel-van-minister-veldkamp-voor-israel-onderzoek-onzeker>)

de blokkade op humanitaire hulp en elektriciteit veroordeeld en roept Israël publiekelijk en in al zijn contacten op om ongehinderd en onmiddellijk meer humanitaire hulp te verlenen zonder voorwaarden of beperkingen, in lijn met de verplichtingen onder humanitair oorlogsrecht. Mede naar aanleiding van de humanitaire blokkade is op 9 april 2025 de Israëlische ambassadeur ontboden. Daarnaast heeft het kabinet, samen met 23 andere landen, op 19 mei een verklaring³ ondertekend die deze boodschap aan Israël nogmaals onderstreept. Ook met het besluit de naleving door Israël van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord te evalueren, voert de EU de druk richting Israël verder op. Zoals gezegd moet de evaluatie wat het kabinet betreft er snel komen.

Vraag 7

Bent u bereid alsnog een harde deadline te stellen aan het onderzoek, om te voorkomen dat – net als bij het bijeenroepen van de Associatieraad – het maanden duurt voordat er daadwerkelijk iets gebeurt?

Antwoord 7

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 8

Wat is uw reactie op de ruim 100.000 Nederlanders die wel vragen om concrete actie?

Antwoord 8

Het is begrijpelijk dat het lijden in de Gazastrook mensen diep raakt. De situatie is onacceptabel. De evaluatie van de naleving door Israël van artikel 2 van het Associatieakkoord is een concrete stap waarmee de Europese Unie de druk op Israël opvoert om van koers te veranderen. Indien de HV en de Commissie op basis van de evaluatie concluderen dat Israël artikel 2 niet naleeft, zullen zij vervolgstappen of passende maatregelen voorleggen aan de lidstaten.

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden voor donderdag 22 mei, 12:00 uur?

Antwoord 9

Dat is helaas niet gelukt.

³ <https://www.gov.uk/government/news/joint-donor-statement-on-humanitarian-aid-to-gaza>